STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Rusų literatūra (XX a. 1 pusė)	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: asist. dr. J. Snežko **Kiti:**	Filologijos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis, individualiųjų studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Rusų k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Mokėti rusų kalbą C1 lygiu	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):**

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	64	66

Dalyko (modulio) tikslas		
Formuoti studento literatūrinę kompetenciją, supažindinti studentus su esminiais XX a. pirmosios pusės rusų kultūros bruožais, pagrindinėmis XX a. pirmosios pusės rusų literatūros tendencijomis bei svarbiausiais prozos, poezijos ir dramaturgijos kūriniais, taikant šiuolaikinį literatūros istorijos supratimą; formuoti gebėjimą analitiškai ir kritiškai mąstyti, analizuoti ir interpretuoti XX a. rusų literatūrą kaip filologijos ir apskritai humanitarinių mokslų objektą.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Dalyką išklausę studentai: -įgis žinių apie esminius XX a. 1 pusės rusų literatūros bruožus, gebės suprasti ir apibūdinti šios literatūros reiškinius;	Įtraukianti paskaita (klausimų ir diskusijų galimybė, užduotys). Kūrinių analizė, teorinės literatūros aptarimas ir teorinių prieigų taikymas analizuojant kūrinius per seminarus.	Vertinama balais nuo 1 iki 10, vadovaujantis VU Studijų rezultatų vertinimo tvarka. Vertinimas – kaupiamasis: 30 % – darbo seminaruose įvertinimas; 70 % – testas vidury semestro ir egzaminas.
– gebės analizuoti ir kritiškai vertinti XX a. 1 pusės rusų literatūros tendencijas ir grožinius kūrinius;		
– įgis žinių apie šio periodo rusų literatūros funkcionavimo ir recepcijos kontekstą Vakarų modernizmo krypties literatūros kontekste		
-gebės analizuoti, interpretuoti ir vertinti rusų literatūros reiškinius, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Užduotys**
1. Įvadas. Modernizmas, realizmas, avangardas. Sąvokų skyrimas. Rusų modernizmo chronologija ir pagrindiniai bruožai.	4						**4**	**2**	Mokslinės literatūros skaitymas.
2. Realizmo transformacija. Meilės ir mirties metafizika Ivano Bunino kūryboje. Apsakymai: "Švelnus alsavimas", "Meilės gramatika", "Ponas iš San Francisko", "Mitios meilė" ir kt.	2		2				**4**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
3. Rusų ekspresionzmas. Frydricho Nietzsche's motyvai ir idėjos Leonido Andrejevo kūryboje: apysakų "Raudonasis juokas" ir "Iudas Iskariotas" analizė.			2				**2**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
4. Rusų dekadansas (Fiodoro Sologubo „Nelabasis apsėdo" („Melkij bes") ir simbolizmas. Simbolizmo poetika. Aleksandro Bloko kūryba: dvipasauliškumo, Nuostabiosios Damos, skitiškumo idėjos. Andrėjaus Belo romano "Peterburgas" poetika: filosofinės idėjos, erdvės vaizdavimo, modernistinio rašymo ypatumai.	4		4				**8**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
5. Akmeizmas. Annos Achmatovos kūryba: nuo intymios lyrikos iki istorinės atminties liudijimo. Nikolajaus Gumiliovo kūryba: herojaus kaukės, "egzotinė" Afrika, metafzika. Osipo Mandelštamo poezija: akmens, architektūros, antikos motyvai.	2		4				**6**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
6. Marinos Cvetajevos poezija: dienoraščio poetika, maksimalizmo estetika (ritminiai, intonacijos lūžiai)			2				**2**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
7.Rusų avangardas. Futurizmas. Vladimiro Majakovkio kūryba: maišto estetika, didmiesčio poetika, poeto tragizmas.	2		2				**4**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
8.Imažinizmas. Sergėjaus Jesenino kūryba: tarp avangardo ir tradicijos.			2				**2**	**2**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
9.20-ųjų metų literatūrinis procesas: Pilietino karo įprasminimas. Ornamentinė proza vs	2						**2**	**4**	Mokslinės literatūros,

Tolstojaus psichologizmas. Isaako Babelio "Raitelių armija" ir Aleksandro Fadejevo "Sutriuškinimas".									grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
10. 20-ųjų m. satyros ypatumai. Eugenijaus Zamiatino antiutopija "Mes" europinių antiutopijų kontekste. Michailas Zoščenko – satyrikas ir egzistencinės problematikos gvildentojas. Apsakymai: *Aristokratė, Pirtis, Svečiai, Nepo grimasa, Revoliucijos auka*; apysaka *Prieš aušrą*. Ilfo ir Petrovo romanas *Dvylika kėdžių* kaip socialinių veidrodžių atspindys.	2		4				**6**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
11. Rusų inteligento ir naujo žmogaus problema Jurijaus Olešos romane *Pavydas*			2				**2**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
12. Eksperimentinė 20-30-ųjų metų proza: nuo ornamentalizmo prie minimalizmo. Boriso Pilniako "Neužgesinto mėnulio apysaka" ir Leonido Dobyčino apysaka "Miestas N".			2				**2**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
13. OBERIU: absurdo poetika. Daniilo Charmso, Aleksandro Vvedenskio kūryba.	2						**2**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
14.30-ųjų m. literatūrinė situacija. Socrealizmas ir didysis stilius.	2						**2**	**2**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
15.Rusų emigracijos literatūra. Gaito Gazdanovo romanas "Vakaras pas Kler": atminties poetika ir sąmonės srautas. Vladimiro Nabokovo "Kvietimas bausmei": antiutopija, teatriškumas, metafizika.	2		2				**4**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
16. Utopijos ir antiutopijos konfliktas Andrejaus Platonovo kūryboje: apysaka *Pamatų duobė.*	2		2				**4**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
17.Michailo Bulgakovo satyrinės apysakos „Šuns širdis", „Lemtingi kiaušiniai", pjesė „Turbinų dienos". Romanas *Meistras ir Margarita*: romano rašymo istorija. Žanrinė specifika, kompozicija, herojų simbolika ir prototipai, istorinis ir metafizinis kontekstas.	2		2				**4**	**4**	Mokslinės literatūros, grožinių kūrinių skaitymas ir aptarimas
18. Pasiruošimas egzaminui			2				**2**	**4**	
Iš viso	**30**		**34**				**64**	**66**	

Vertinimo strategija	**Svoris proc.**	**Atsiskaitymo laikas**	**Vertinimo kriterijai**
Darbas seminarų metu	30 proc.	Kiekvieno seminaro metu	Vertinamas studento darbas, aktyvumas, pasirengimas, gebėjimas diskutuoti, pranešimų rengimas.

Tarpinis atsiskaitymas	35 proc.	Semestro vidurys	Atsiskaitymas raštu (atviri klausimai) už pirmąją kurso dalį. Tikrinamos teorijos, rašytojų kūrybos žinios ir perskaitytų kūrinių išmanymas.
Egzaminas	35	Sesijos metu	Atsiskaitymas raštu (atviri klausimai) už antrąją kurso dalį. Tikrinamos teorijos, rašytojų kūrybos žinios ir perskaitytų kūrinių išmanymas.
Dirbtinio intelekto (DI) naudojimo gairės			Rengiant rašto darbus ir atliekant savarankiško darbo užduotis (pvz., generuojant medžiagą analizei ar diskusijai, analizuojant, redaguojant tekstą, tikrinant rašybą ir gramatiką, kuriant pristatymų vizualizacijas ir atliekant kitus rutininius darbus) galima naudoti generatyvinio dirbtinio intelekto (GDI) įrankius. Jie turi būti naudojami vadovaujantis VU Generatyvinio dirbtinio intelekto gairėmis (https://www.vusa.lt/lt/vu-dirbtinio-intelekto-di-naud), studijų dalyko apraše nustatytais tikslais bei laikantis akademinio sąžiningumo, etiškumo, skaidrumo ir atsakomybės principų, numatytų VU teisės aktuose. Studentas (-ė) privalo deklaruoti GDI naudojimo faktą, nurodyti jo panaudojimo apimtį ir tikslą (arba darbo dalis, kurioms GDI buvo naudotas). Studentas (-ė) taip pat privalo gebėti paaiškinti ir pagrįsti GDI sugeneruotą ar jo pagalba parengtą turinį bei prisiimti visą atsakomybę už galutinį pateikto darbo turinį.

Autorius	**Leidimo metai**	**Pavadinimas**	**Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas**	**Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda**
Privaloma literatūra				
Сухих И.	2009	Русская литература. XX век.	*2*	*журнал* “Звезда”. *https://zvezdaspb.ru/index.php?page=8&nput=1150*
Сухих И.	2008	Русская литература. XX век.	*9*	*журнал* “Звезда”. https://magazines.gorky.media/zvezda/2008/9/russkaya-literatura-hh-vek.html
Сухих И.	2008	Двадцатый век: от России до России Календарь и история: короткий XX век	*7*	*журнал* “Звезда”. https://magazines.gorky.media/zvezda/2008/7/russkaya-literatura-xx-vek-2.html
Сухих И.	2024	Русская литература для всех: от Блока до Бродского		https://slovo.kco27.ru/wp-content/uploads/2024/08/03_03_I_N_Sukhikh_-_Russkaya_literatura_dlya_vsekh_Ot_Bloka_do_Brodskogo_2013.pdf
Чудакова М.О.	2012	Как революция изменила русскую литературу	6 аудиолекций: 22, 27, 35, 25, 23 и 26 мин.	Арзамас. https://arzamas.academy/courses/1099/1
Под ред. С. И. Кормилова	2008 (1998)	История русской литературы XX века (20-90-е годы). Основные имена.		Изд-во Московского ун-та https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Korm/index.php
Papildoma literatūra				
Минц З.Г.	2000	Блок и русский символизм (раздел «Мировоспрятие и эстетика русского символизма»	В кн.: Минц З.Г. Александр Блок и русские писатели, с. 458-471.	http://biblio.imli.ru/images/abook/russliteratura/Mintc_Z.G._Blok_i_russkie_pisateli._2000.pdf
Левин Ю. И, Сегал Д. М., Тименчик Р.	1974	Русская семантическая	Russian Literature	https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0304347974800049

Д., Топоров В. Н., Цивьян Т. В.		поэтика как потенциальная культурная парадигма	Vol. 3, Issues 2–3, pp. 47-82	
Яблоков Е. А.	2001	М. А. Шолохов (1905-1984). Роман «Тихий Дон» (1925-1940)	Таллинн	http://sobolev.franklang.ru/index.php/nachalo-xx-veka/107-e-yablokov-sholokhov-glava-iz-uchebnika
Гаспаров М.	1993	Поэтика Серебряного века		https://rvb.ru/20vek/silver-age/gasparov-intro.html
	1929	Литературные манифесты: от символизма к октябрю		Москва. https://imwerden.de/pdf/literaturnye_manifesty_1929__ocr.pdf

Atnaujinta 2026 11 12

ОПИСАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА (МОДУЛЯ)

Название предмета (модуля)	Код
Русская литература (1-я половина XX в.)	

Преподаватель(-и)	Подразделение
Координирующий: ассист. др. Ю. Снежко **Другие:**	Филологический факультет

Ступень обучения	Тип предмета (модуля)
Бакалавриат	Обязательный, индивидуального обучения

Форма реализации	Период реализации	Язык (-и) реализации)
Аудиторная работа	Весенний семестр	Русский

Требования к обучающемуся	
Предварительные требования: Владение русским языком на уровне C1	**Дополнительные требования (если есть):**

Объем предмета (модуля) в кредитах	Общая учебная нагрузка студента	Часы контактной работы	Часы самостоятельной работы
5	130	64	66

Цель предмета		
Развить литературоведческую компетенцию студента, познакомить с существенными особенностями русской культуры первой половины XX в., основными направлениями русской литературы первой половины XX в., важнейшими произведениями прозы, поэзии и драматургии, опираясь на современное понимание истории литературы; развить способность аналитически и критически мыслить, анализировать и интерпретировать русскую литературу XX в. как предмет филологии и гуманитарных наук в целом		
Результаты обучения предмету (модулю)	**Методы обучения**	**Критерии оценки**
- Студент будет знать основные черты русской литературы первой половины XX в., уметь понимать и описывать явления этой литературы;	Интерактивная лекция (возможность вопросов и дискуссий, задания).	Оценивается по 10-балльной системе в соответствии с Порядком оценивания результатов обучения ВУ.

– будет уметь анализировать и критически оценивать тенденции и художественные произведения в русской литературе первой половины 20 в; – приобретет знания о функционировании и рецепции русской литературы этого периода в контексте литературы западного модернизма; -будет уметь анализировать, интерпретировать и оценивать явления русской литературы, используя соответствующую терминологию и методы.	Анализ произведений, обсуждение теоретической литературы и применение теоретических подходов при анализе произведений на семинарах.	Оценивание – накопительное: 30 % – оценка за работу на семинарах; 70 % – тест в середине семестра и экзамен.

Темы	**Часы контактной работы**							**Часы самостоятельной работы**	
	Лекции	косультации	Семиары	Pratybos	Лабораторные	Практика	**Все контактные**	**Самостоятельная работа**	**Задания**
1. Введение. Модернизм, реализм, авангард. Разграничение понятий. Хронология и основные черты русского модернизма.	4						**4**	**2**	Чтение научной литературы.
2. Трансформация реализма. Метафизика любви и смерти в творчестве Ивана Бунина. Рассказы и повести: «Легкое дыхание», «Грамматика любви», «Господин из Сан-Франциско», «Митина любовь» и др.	2		2				**4**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
3. Русский экспрессионизм. Мотивы и идеи Фридриха Ницше в творчестве Леонида Андреева: анализ повестей «Красный смех» и «Иуда Искариот».			2				**2**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
4. Русский декаданс (Ф. Сологуб «Мелкий бес») и символизм. Поэтика символизма. Творчество Александра Блока: идеи двоемирия, Прекрасной Дамы, скифства. Поэтика романа Андрея Белого «Петербург»: философские идеи, особенности изображения пространства, специфика модернистского письма.	4		4				**8**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
5. Акмеизм. Творчество Анны Ахматовой: от интимной лирики к	2		4				**6**	**4**	Чтение научной, художественной

свидетельству исторической памяти. Творчество Николая Гумилева: маски героя, «экзотическая» Африка, метафизика. Поэзия Осипа Мандельштама: мотивы камня, архитектуры, античности.									литературы и ее обсуждение
6. Поэзия Марины Цветаевой: поэтика дневника, эстетика максимализма (ритмические, интонационные изломы).			2				**2**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
7. Авангардные течения. Футуризм/кубофутуризм. Творчество Владимира Маяковского: эстетика бунта, поэтика мегаполиса, трагизм поэта.	2		2				**4**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
8. Имажинизм. Творчество Сергея Есенина: между авангардом и традицией.			2				**2**	**2**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
9. Литературный процесс 20-х годов: осмысление Гражданской войны. Орнаментальная проза vs толстовский психологизм. «Конармия» Исаака Бабеля и «Разгром» Александра Фадеева.	2						**2**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
10. Особенности сатиры 20-х гг. Антиутопия Евгения Замятина «Мы» в контексте европейских антиутопий. Михаил Зощенко – сатирик и исследователь экзистенциальной проблематики. Рассказы: «Аристократка», «Баня», «Гости», «Гримаса нэпа», «Жертва революции»; повесть «Перед восходом солнца». Роман Ильфа и Петрова «Двенадцать стульев» как отражение социальных зеркал.	2		4				**6**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
11. Проблема русского интеллигента и нового человека в романе Юрия Олеши «Зависть».			2				**2**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
12.Экспериментальная проза 20–30-х годов: от орнаментализма к минимализму. «Повесть непогашенной луны» Бориса Пильняка и повесть Леонида Добычина «Город Эн».			2				**4**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
13. ОБЭРИУ: поэтика абсурда. Творчество Даниила Хармса, Александра Введенского.	2						**2**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
14. Литературная ситуация 30-х гг. Соцреализм и большой стиль.	2						**2**	**2**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
15.Литература русского зарубежья. Роман Гайто Газданова «Вечер у Клэр»: поэтика памяти и поток сознания. «Приглашение на казнь» Владимира Набокова: антиутопия, театральность, метафизика.	2		2				**4**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение

16. Конфликт утопии и антиутопии в творчестве Андрея Платонова: повесть «Котлован».	2		2				**4**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
17. Сатирические повести Михаила Булгакова «Собачье сердце», «Роковые яйца», пьеса «Дни Турбиных». Роман «Мастер и Маргарита»: история создания романа. Жанровая специфика, композиция, символика и прототипы героев, исторический и метафизический контекст	2		2				**4**	**4**	Чтение научной, художественной литературы и ее обсуждение
18. Подготовка к экзамену			2				**2**	**4**	
Iš viso	**30**		**34**				**64**	**66**	

Стратегия оценивания	**Вес в %.**	**Время сдачи**	**Критерии оценивания**
Работа во время семинаров	30 proc.	Во время каждого семинара	Оценивается работа студента, активность, подготовка, умение дискутировать, подготовка сообщений.
Промежуточый отчет	35 proc.	Середина семестра	Письменный зачет (открытые вопросы) за первую часть курса. Проверяются знания теории, творчества писателей и знание прочитанных произведений.
Экзамен	35	Во время сессии	Письменный зачет (открытые вопросы) за вторую часть курса. Проверяются знания теории, творчества писателей и знание прочитанных произведений.
Рекомендации по использованию искусственного интеллекта (ГИИ)			При подготовке письменных работ и выполнении заданий самостоятельной работы (например, при генерации материалов для анализа или дискуссии, анализе, редактировании текста, проверке орфографии и грамматики, создании визуализаций для презентаций и выполнении других рутинных задач) допускается использование инструментов генеративного искусственного интеллекта (ГИИ). Они должны использоваться в соответствии с Руководством ВУ по генеративному искусственному интеллекту (https://www.vusa.lt/lt/vu-dirbtinio-intelekto-di-naud), целями, установленными в описании учебного предмета, а также с соблюдением принципов академической честности, этичности, прозрачности и ответственности, предусмотренных правовыми актами ВУ. Студент (-ка) обязан (-а) задекларировать факт использования ГИИ, указать объем и цель его применения (или части работы, для которых использовался ГИИ). Студент (-ка) также обязан (-а) уметь объяснить и обосновать содержание, сгенерированное ГИИ или подготовленное с его помощью, и нести полную ответственность за итоговое содержание представленной работы.

Автор	**Год издания**	**Название**	**№ периодического издания или том издания**	**Место издания и издательство или интернетая ссылка**
Обязательная литература				
Сухих И.	2009	Русская литература. XX век.	*2*	*журнал* “Звезда”.

				https://zvezdaspb.ru/index.php?page=8&nput=1150
Сухих И.	2008	Русская литература. XX век.	*9*	*журнал* “Звезда”. https://magazines.gorky.media/zvezda/2008/9/russkaya-literatura-hh-vek.html
Сухих И.	2008	Двадцатый век: от России до России Календарь и история: короткий XX век	*7*	*журнал* “Звезда”. https://magazines.gorky.media/zvezda/2008/7/russkaya-literatura-xx-vek-2.html
Сухих И.	2024	Русская литература для всех: от Блока до Бродского		https://slovo.kco27.ru/wp-content/uploads/2024/08/03_03_I_N_Sukhikh_-_Russkaya_literatura_dlya_vsekh_Ot_Bloka_do_Brodskogo_2013.pdf
Чудакова М.О.	2012	Как революция изменила русскую литературу	6 аудиолекций: 22, 27, 35, 25, 23 и 26 мин.	Арзамас. https://arzamas.academy/courses/1099/1
Под ред. С. И. Кормилова	2008 (1998)	История русской литературы XX века (20-90-е годы). Основные имена.		Изд-во Московского ун-та https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Korm/index.php
Дополнительная литература				
Минц З.Г.	2000	Блок и русский символизм (раздел «Мировоспрятие и эстетика русского символизма»	В кн.: Минц З.Г. Александр Блок и русские писатели, с. 458-471.	http://biblio.imli.ru/images/abook/russliteratura/Mintc_Z.G._Blok_i_russkie_pisateli._2000.pdf
Левин Ю. И, Сегал Д. М., Тименчик Р. Д., Топоров В. Н., Цивьян Т. В.	1974	Русская семантическая поэтика как потенциальная культурная парадигма	Russian Literature Vol. 3, Issues 2–3, pp. 47-82	https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0304347974800049
Яблоков Е. А.	2001	М. А. Шолохов (1905-1984). Роман «Тихий Дон» (1925-1940)	Таллинн	http://sobolev.franklang.ru/index.php/nachalo-xx-veka/107-e-yablokov-sholokhov-glava-iz-uchebnika
Гаспаров М.	1993	Поэтика Серебряного века		https://rvb.ru/20vek/silver-age/gasparov-intro.html
	1929	Литературные манифесты: от символизма к октябрю		Москва. https://imwerden.de/pdf/literaturnye_manifesty_1929__ocr.pdf

Обновлено 12 11 2026